

**Σχεδιασμός και Ανάπτυξη Εκπαιδευτικών
Σεναρίων αξιοποιώντας την ιστορική
διερεύνηση και εργαλεία Τεχνητής
Νοημοσύνης**

Κουσερή Γεωργία
Επίκουρη Καθηγήτρια
Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης
Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης

Εισαγωγή

Εισαγωγή στην αποτελεσματική διδασκαλία ιστορίας μέσω διερευνητικών σεναρίων

Σύνδεση με σύγχρονες θεωρίες (Backward design, ιστορικές πηγές, έννοιες πρώτου και δευτέρου βαθμού) και ανάπτυξη διερευνητικών δεξιοτήτων (ιστορική σκέψη)

Η ΤΝ μεταμορφώνει ραγδαία το εκπαιδευτικό τοπίο

Μαθησιακά αποτελέσματα (MA) Ψηφιακού Μαθήματος

Ο/Η εκπαιδευόμενος/η μετά την παρακολούθηση του μαθήματος θα είναι ικανός/η να:

- MA1.1 [understand/explain]: να γνωρίζει βασικές αρχές τους IBL, του Backward design, της έννοιας της ιστορικής σκέψης και του ιστορικού συλλογισμού και της κατάλληλης αξιοποίησης των εργαλείων τεχνητής νοημοσύνης στο σχεδιασμό εκπαιδευτικών σεναρίων
- MA1.2. [apply/create]: να σχεδιάζει σενάρια ιστορικής διερεύνησης αξιοποιώντας εργαλεία τεχνητής νοημοσύνης
- MA1.3 [evaluate]: να αξιολογεί τις διαθέσιμες πηγές και τις δυνατότητες της τεχνητής νοημοσύνης σε σχέση με τις αρχές της επιστήμης της Ιστορίας και της διερευνητικής μάθησης,
- MA1.4.[engage]: Να συμμετέχει ενεργά σε συζητήσεις και αλληλεπιδράσεις.

Padlet

Georgia Kouseri • 5 λεπτά



Ποιος θεωρείτε ότι είναι ο ρόλος της Τεχνητής Νοημοσύνης στη διδακτική της Ιστορίας;

Αναρτήστε την απάντησή σας στο θέμα της συζήτησης κάνοντας κλικ στο εικονίδιο συν παρακάτω.

Τι χρειάζεσαι για να σχεδιάσεις σενάρια ιστορικής διερεύνησης;

Για το σκοπό αυτό θα μάθεις:

- 1.τις βασικές έννοιες του εκπαιδευτικού σχεδιασμού **Backward design**, του **IBL**, της **ιστορικής σκέψης**, αρχικά σε μορφή παρουσίασης για την κατανόηση των εννοιών και αντίστοιχα με διαδραστικά βίντεο για την εξάσκηση των εννοιών αυτών.
- 2.στη συνέχεια γνωρίζεις το εργαλείο τεχνητής νοημοσύνης **Brisk teaching** που θα αξιοποιήσεις για να δημιουργήσεις το σενάριό σου.

Backward design (αντίστροφος σχεδιασμός)

Τι είναι ο Αντίστροφος Σχεδιασμός;

- Μοντέλο σχεδιασμού εκπαιδευτικού προγράμματος
- Προτάθηκε από τους Grant Wiggins και Jay McTighe
- Ανατρέπει τον παραδοσιακό τρόπο σχεδιασμού διδασκαλίας
- Εστιάζει στους μαθησιακούς στόχους πριν από το περιεχόμενο

Τα Τρία Βασικά Στάδια

- 1ο Στάδιο: Καθορισμός Επιθυμητών Αποτελεσμάτων
- 2ο Στάδιο: Προσδιορισμός τρόπου Αξιολόγησης
- 3ο Στάδιο: Σχεδιασμός Μαθησιακών Εμπειριών

1ο Στάδιο: Καθορισμός Επιθυμητών Αποτελεσμάτων

- Βασικές ερωτήσεις:
- * Τι πρέπει να γνωρίζουν οι μαθητές;
- * Ποιες είναι οι "μεγάλες ιδέες";
- * Ποιες δεξιότητες είναι απαραίτητες;

2ο Στάδιο: Προσδιορισμός τρόπου αξιολόγησης

- Σχεδιασμός αξιολογήσεων που:
 - * Ευθυγραμμίζονται άμεσα με τους στόχους
 - * Αποδεικνύουν την κατάκτηση της γνώσης
 - * Μετρούν ακριβώς τη μάθηση

3ο Στάδιο: Σχεδιασμός Μαθησιακών Εμπειριών

- Επιλογή διδακτικών στρατηγικών με βάση:
 - * Τους προκαθορισμένους στόχους
 - * Τις σχεδιασμένες αξιολογήσεις
 - * Τις ανάγκες των μαθητών

Πλεονεκτήματα του Backward Design

- Συνεκτική μαθησιακή εμπειρία
- Σαφής σύνδεση στόχων-αξιολογήσεων-διδασκαλίας
- Μαθητοκεντρική προσέγγιση
- Κατανόηση του "γιατί" των μαθησιακών δραστηριοτήτων

Σύνδεση με Ταξινόμια Bloom

- Συνδυασμός Backward Design με Ταξινόμια Bloom

Η ταξινόμια του Bloom αναφέρεται σε έξι διαφορετικά επίπεδα δομής μαθησιακών στόχων (Γνώση, Κατανόηση, Εφαρμογή, Ανάλυση, Σύνθεση, Αξιολόγηση) (Bloom, 1956; Anderson, Krathwohl, 2001).

- Ιεράρχηση μαθησιακών στόχων
- Από απλή ανάκληση σε σύνθετη δημιουργία

Inquiry Based learning (διερευνητική μάθηση)

Εισαγωγή στη Διερευνητική Μάθηση

Η διερευνητική μάθηση έχει τις ρίζες της στον κονστρουκτιβισμό
Αναπτύχθηκε από τη δεκαετία του 1960
Βασίζεται στις ιδέες των Vygotsky και Piaget
Δίνει έμφαση στην ενεργό συμμετοχή των μαθητών

Βασικές Αρχές του Κονστрукτιβισμού

Η γνώση κατασκευάζεται από το άτομο

Η μάθηση είναι μια ενεργή διαδικασία

Οι μαθητές δημιουργούν νόημα μέσω εμπειριών

Αντίθεση με την παραδοσιακή μέθοδο της απομνημόνευσης

Ερώτηση: Πώς διαφέρει ο κονστρουκτιβισμός από την παραδοσιακή διδασκαλία;

Έμφαση στις κοινωνικές αλληλεπιδράσεις

Η γνώση κατασκευάζεται μέσω κοινωνικών σχέσεων

Το νόημα δημιουργείται από τις αντιδράσεις των άλλων

Έμφαση στην αλληλεπίδραση με το περιβάλλον

Οι μαθητές κατασκευάζουν γνώση μέσω εμπειριών

Ο δάσκαλος δεν μεταδίδει απλά γνώση

Δημιουργεί "γνωστική περιέργεια" στους μαθητές

Ερώτηση: Πώς μπορεί ένας καθηγητής να δημιουργήσει

"γνωστική περιέργεια";

Σύγκριση με Παραδοσιακές Μεθόδους

Παραδοσιακή μέθοδος: άμεση μεταφορά γνώσης από δάσκαλο σε μαθητή

Κonstruktivismός: μαθητές κατασκευάζουν τη δική τους κατανόηση

Μετατόπιση ευθύνης από τον δάσκαλο στον μαθητή

Αλλαγή στον τρόπο διδασκαλίας και αξιολόγησης

Επιπτώσεις στη Διδασκαλία

Λιγότερες διαλέξεις, περισσότερος διάλογος

Έμφαση στην πρακτική εφαρμογή της γνώσης

Αξιολόγηση βασισμένη στην εφαρμογή, όχι στην απομνημόνευση

Προκλήσεις για την online μάθηση

Ερώτηση: Ποιες προκλήσεις μπορεί να αντιμετωπίσει η

διερευνητική μάθηση online

Διαδικασία της Διερευνητικής Μάθησης

Ξεκινά με μια ερώτηση ή πρόβλημα

Οι μαθητές συλλέγουν πληροφορίες

Αξιολογούν και διακρίνουν σχετικές/άσχετες πληροφορίες

Αναπτύσσουν μοναδικές απαντήσεις

Δημιουργούν νέες ερωτήσεις για περαιτέρω έρευνα

Πλεονεκτήματα της Διερευνητικής Μάθησης

Ενθαρρύνει τον ενθουσιασμό για μάθηση

Πρωθεί την ανακάλυψη

Εξατομικευμένη μαθησιακή εμπειρία

Πιο δημοκρατική προσέγγιση στην εκπαίδευση

Αναπτύσσει δεξιότητες κριτικής σκέψης

Ερώτηση: Πώς μπορεί η διερευνητική μάθηση να ενισχύσει την κριτική σκέψη;

Προκλήσεις της Διερευνητικής Μάθησης

Έλλειψη ισχυρών αποδείξεων αποτελεσματικότητας

Χρονοβόρα διαδικασία

Μπορεί να είναι εκφοβιστική για τους μαθητές

Δυσκολία στην αξιολόγηση

Ανάγκη για ισορροπία με την καθοδήγηση του εκπαιδευτικού

Προσαρμογή της Διερευνητικής Μάθησης

Έναρξη με μικρά βήματα

Σταδιακή ανάπτυξη ανεξάρτητης μάθησης

Προσαρμογή στο επίπεδο των μαθητών

Συνδυασμός με σαφή καθοδήγηση από τον εκπαιδευτικό

Εξισορρόπηση μεταξύ ανακάλυψης και δομημένης μάθησης

Εφαρμογή στην Online Μάθηση

Χρήση διαδραστικών στοιχείων σε βίντεο
Ενσωμάτωση ερωτήσεων σε εκπαιδευτικό υλικό
Χρήση σεναρίων διακλάδωσης
Ενθάρρυνση ενεργής συμμετοχής των μαθητών
Αξιοποίηση εργαλείων όπως το H5P στο Moodle
Ερώτηση: Ποια άλλα online εργαλεία θα μπορούσαν να υποστηρίξουν τη διερευνητική μάθηση;

Παραδείγματα Διαδραστικών Δραστηριοτήτων

Βίντεο με ενσωματωμένες ερωτήσεις

Διαδραστικές παρουσιάσεις

Online εργαστήρια με σενάρια επίλυσης προβλημάτων

Συνεργατικά projects μέσω ψηφιακών πλατφορμών

Ψηφιακά παιχνίδια που προωθούν την έρευνα

Ο Ρόλος του Εκπαιδευτικού

Διευκολυντής και καθοδηγητής

Δημιουργός ερεθισμάτων για έρευνα

Υποστηρικτής στη διαδικασία αναζήτησης

Αξιολογητής της προόδου και κατανόησης

Προσαρμογή της καθοδήγησης ανάλογα με τις ανάγκες

Ερώτηση: Πώς αλλάζει ο ρόλος του εκπαιδευτικού στη διερευνητική μάθηση;

Αξιολόγηση στη Διερευνητική Μάθηση

Έμφαση στη διαδικασία, όχι μόνο στο αποτέλεσμα
Αξιολόγηση δεξιοτήτων έρευνας και κριτικής σκέψης
Χρήση πολλαπλών μεθόδων αξιολόγησης
Ενθάρρυνση της αυτοαξιολόγησης
Παροχή εποικοδομητικής ανατροφοδότησης

Προκλήσεις Εφαρμογής

Ανάγκη για επιμόρφωση εκπαιδευτικών

Προσαρμογή του εκπαιδευτικού συστήματος

Εξισορρόπηση με τις απαιτήσεις του προγράμματος σπουδών

Διαχείριση χρόνου και πόρων

Αντιμετώπιση αντιστάσεων στην αλλαγή

Ερώτηση: Ποιες στρατηγικές θα προτείνατε για την αντιμετώπιση αυτών των προκλήσεων;

Μελλοντικές Τάσεις

Ενσωμάτωση τεχνητής νοημοσύνης στη διερευνητική μάθηση
Ανάπτυξη εξατομικευμένων μαθησιακών μονοπατιών
Αυξημένη χρήση εικονικής και επαυξημένης πραγματικότητας
Έμφαση στην ανάπτυξη δεξιοτήτων του 21ου αιώνα
Συνεχής αξιολόγηση και προσαρμογή των μεθόδων

Συμπεράσματα

Η διερευνητική μάθηση προσφέρει μια δυναμική προσέγγιση στην εκπαίδευση

Απαιτείται ισορροπία μεταξύ ανακάλυψης και καθοδήγησης

Σημαντική η προσαρμογή στις ανάγκες των μαθητών

Συνεχής αξιολόγηση και βελτίωση των μεθόδων

Η τεχνολογία προσφέρει νέες ευκαιρίες για εφαρμογή

Ερώτηση: Πώς βλέπετε το μέλλον της διερευνητικής μάθησης στην ανώτατη εκπαίδευση;

Ιστορική σκέψη και Ιστορικός συλλογισμός

- **Historian's Toolbox: Thinking Like a Historian - Historical Thinking Skills for High School**

«Επιστημονική προσέγγιση» (disciplinary approach)

(Lee, 2005, 2011)

A. Γνώση περιεχομένου

B. Ανάπτυξη ιστορικής σκέψης

Ζητούμενα της επιστημονικής προσέγγισης

A. Γνώση περιεχομένου

- Γνώση περιεχομένου παρελθόντος (γεγονότα, καταστάσεις, πρόσωπα, κ.λπ.)
- Έννοιες περιεχομένου (βασιλιάς, δημοκρατία, εμπόριο, οικονομία κ.λπ.)

B. Ανάπτυξη ιστορικής σκέψης

- Προϋπάρχουσες ιδέες και παρανοήσεις των μαθητών
- Έννοιες δευτέρου βαθμού σε σχέση με τη γνώση περιεχομένου
- Δεξιότητες
- Στάσεις

(Lee, 2005)

Δεξιότητες

- «χρησιμοποιούν τις ιδέες τους γύρω από τις έννοιες της Ιστορίας για να κτίζουν τις δικές τους ερμηνείες σχετικά με ιστορικά ερωτήματα, αξιολογώντας και χρησιμοποιώντας ποικιλία πηγών ανάλογα με την ηλικία τους και το επίπεδο κατανόησής τους·
- παρουσιάζουν τα αποτελέσματα της δουλειάς τους με ποικιλία μεθόδων και χρησιμοποιώντας την κατάλληλη ιστορική γλώσσα και συμβάσεις·
- προβάλλουν τα επιχειρήματά τους σχετικά με τις ερμηνείες τους μέσα από ελεύθερο διάλογο και συζήτηση·»

Μακρυγιάννη, Περικλέους, Τινής, Φλουρέντζου, Διδακτικές προτάσεις και ιδέες για εκπαιδευτικούς, Παιδαγωγικό Ινστιτούτο Κύπρου, διαθέσιμο στο

http://archeia.moec.gov.cy/sd/202/c_taxi_didaktikes_protaseis_2013.pdf

Δεξιότητες

- «αξιοποιούν τις ευκαιρίες που τους προσφέρονται εκτός του σχολείου (μουσεία, αρχαιολογικούς χώρους, ιστορικά κτήρια, μνημεία πολιτιστικής κληρονομιάς, διάφορες εκθέσεις, ντοκιμαντέρ και ιστοσελίδες που σχετίζονται με την Ιστορία κ.τ.λ.), έχοντας ταυτόχρονα κατά νου ότι οι πηγές που προσφέρουν αυτά τα μέσα δεν παύουν να αποτελούν ερμηνείες, και όχι απόλυτες αλήθειες ή ακριβή αντίγραφα του παρελθόντος·
- χρησιμοποιούν τις σύγχρονες τεχνολογίες ως εργαλεία ιστορικής διερεύνησης, αλλά και ως μέσα με τα οποία μπορούν να παρουσιάζουν και να μοιράζονται τα ευρήματα της ιστορικής τους διερεύνησης.»

Μακρυγιάννη, Περικλέους, Τινής, Φλουρέντζου, Διδακτικές προτάσεις και ιδέες για εκπαιδευτικούς, Παιδαγωγικό Ινστιτούτο Κύπρου, διαθέσιμο στο http://archeia.moec.gov.cy/sd/202/c_taxi_didaktikes_protaseis_2013.pdf

Στάσεις

- «επιδεικνύουν σεβασμό προς τα τεκμήρια και είναι σε θέση να κατασκευάζουν αμερόληπτες ιστορικές αναφορές·
- εκτιμούν τους καλά τεκμηριωμένους ιστορικούς ισχυρισμούς και καταβάλλουν κάθε προσπάθεια να τους επιτυγχάνουν·
- αποδέχονται την ύπαρξη ποικίλων απόψεων και στάσεων, και υιοθετούν μια πολυπρισματική προσέγγιση ως προς την ερμηνεία των γεγονότων·
- επιδεικνύουν σεβασμό προς το παρελθόν, τους ανθρώπους του και τα επιτεύγματά τους·
- αναγνωρίζουν την απόσταση που υπάρχει ανάμεσα σε εμάς και το παρελθόν, αλλά και ανάμεσα σε εμάς και τους ανθρώπους του παρελθόντος·
- και αναγνωρίζουν ότι υπάρχουν όρια σχετικά με τη γνώση που μπορούμε να έχουμε για το παρελθόν·
- στέκονται κριτικά απέναντι στις διάφορες περιπτώσεις κακής χρήσης της Ιστορίας, είτε αυτές οφείλονται στην απόρριψη συγκεκριμένων ιστορικών γεγονότων, στη διαστρεβλωση, την παράλειψη και την άγνοια·
- είτε αυτές προέρχονται από το σφετερισμό του παρελθόντος για ιδεολογικούς σκοπούς.»

Μακρυγιάννη, Περικλέους, Τινής, Φλουρέντζου, Διδακτικές προτάσεις και ιδέες για εκπαιδευτικούς, Παιδαγωγικό Ινστιτούτο Κύπρου, διαθέσιμο στο http://archeia.moec.gov.cy/sd/202/c_taxi_didaktikes_protaseis_2013.pdf

Ιστορική σκέψη και έννοιες

- Βασικό εργαλείο της ιστορικής σκέψης θεωρούνται οι ιστορικές «έννοιες». Ειδικότερα, η βρετανική ερευνητική ομάδα της ιστορικής εκπαίδευσης (Lee & Ashby, 2000:199. Lee, 2005:32-33,41,61) έκανε το διαχωρισμό μεταξύ των πρώτου και δεύτερου βαθμού εννοιών (ουσιαστική και διαδικαστική γνώση), η γνώση των οποίων μπορεί να βοηθήσει την έκφραση της ιστορικής σκέψης.
- Οι έννοιες δευτέρου βαθμού είναι γνωστές και με άλλους ορισμούς, όπως «μετά-έννοιες» και «διαδικαστικές έννοιες».

Έννοιες δευτέρου βαθμού:

είναι έννοιες που χρησιμοποιούνται από τους ιστορικούς στη μελέτη της ιστορίας σε σχέση με τη γνώση περιεχομένου κάτω από ένα ιστορικό ερώτημα

- Έννοια της ιστορικής μαρτυρίας
 - Ιστορική σημασία/σημαντικότητα
 - Αλλαγή και συνέχεια
 - Αιτίες και συνέπειες
 - Ιστορική προοπτική/ενσυναίσθηση
 - Ηθική διάσταση των ερμηνειών της Ιστορίας
- (Lee, 2005. Seixas 2006)

Ιστορικός συλλογισμός

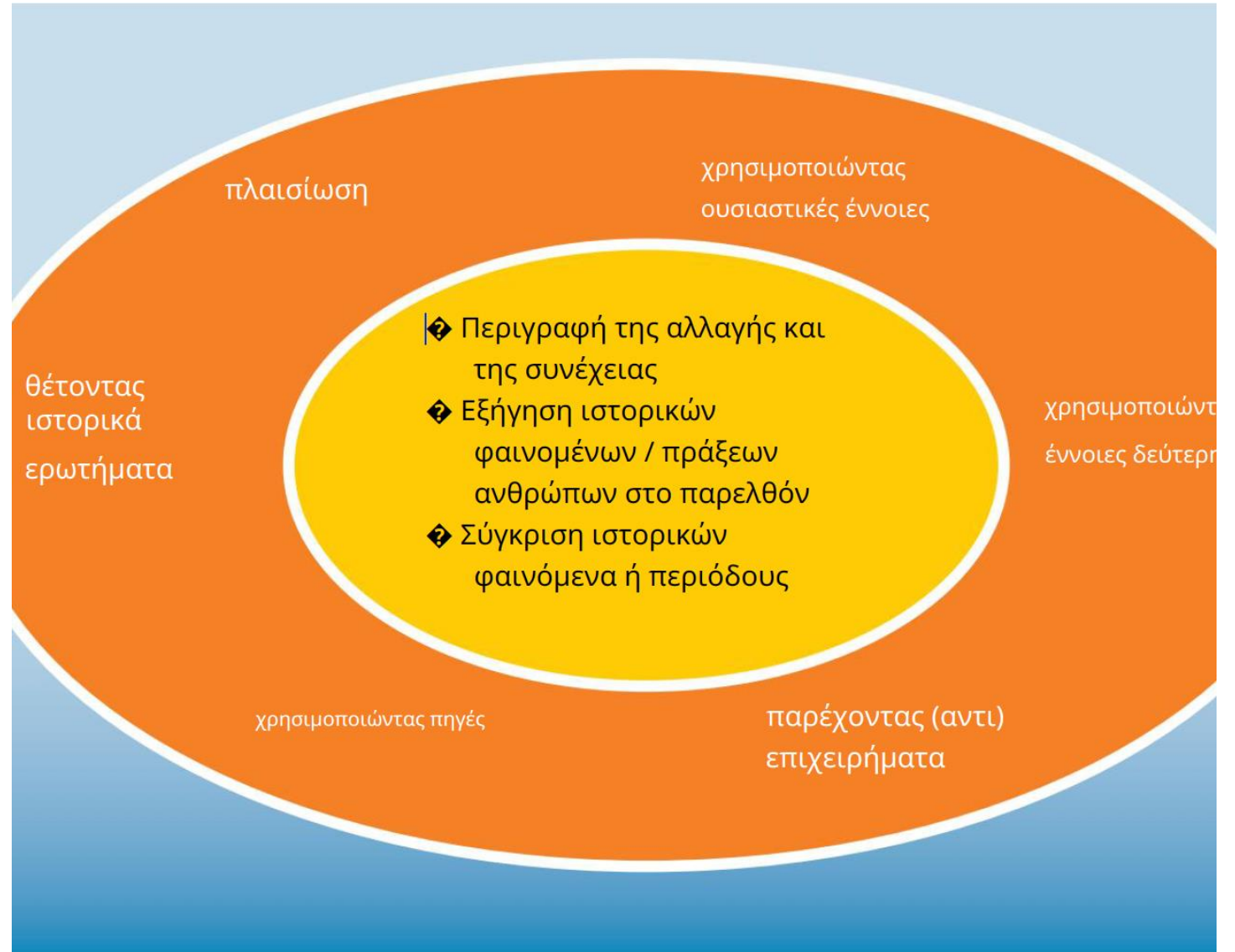
- Ο ιστορικός συλλογισμός αποτελεί υποκατηγορία της έννοιας τη ιστορικής σκέψης σύμφωνα με τις van Boxtel & van Drie (2021). Και οι δύο έννοιες στοχεύουν στην ιστορική κατανόηση του παρελθόντος. Η συλλογιστική είναι μια μορφή σκέψης ή ένα σύνολο δραστηριοτήτων σκέψης που στόχο έχουν την εμπειριστατωμένη υποστήριξη επιχειρημάτων για το παρελθόν σύμφωνα με τους κανόνες που έχει ο επιστημονικός κλάδος της ιστορίας.

Ιστορικός συλλογισμός

- Ο ιστορικός συλλογισμός είναι ένα συνεκτικό σύνολο δραστηριοτήτων ιστορικής σκέψης. Οι van Boxtel & van Drie (2013) προτείνουν τον όρο ιστορικός συλλογισμό παρά τον όρο ιστορική σκέψη καθώς ο όρος αυτός μπορεί να περιγραφεί με συγκεκριμένες δραστηριότητες που εκφράζονται άλλοτε προφορικά άλλοτε γραπτά και, επομένως, μπορεί να αξιολογηθεί ως προς την ποιότητά της.

Σχηματοποίηση ιστορικού συλλογισμού

(van Boxtel & van Drie, 2021)



Ιστορικός συλλογισμός

- Ο ιστορικός συλλογισμός στοχεύει στην ιστορική κατανόηση και αφορά, όπως αναδεικνύεται από το προηγούμενο σχήμα, την εξήγηση με βάση τις έννοιες της αλλαγής και της συνέχειας, της εξήγησης των φαινομένων και των πράξεων του παρελθόντος ή τέλος τη σύγκριση ιστορικών φαινομένων ή περιόδων. Το σχήμα δεν συμπεριλαμβάνει εδώ την έννοια της αιτιολόγησης γιατί σύμφωνα με τις ερευνήτριες ως έννοια συμβάλλει στην κατασκευή των άλλων τύπων (van Boxtel & van Drie, 2021).

Ιστορικός συλλογισμός

Ο ιστορικός συλλογισμός ορίζεται ως η κατασκευή ή η αξιολόγηση μιας περιγραφής διαδικασιών αλλαγής και συνέχειας, μια εξήγηση ενός ιστορικού φαινομένου ή μια σύγκριση περισσοτέρων.



Πώς;



Με την υποβολή ερωτημάτων, τη δημιουργία συμφραζομένων, τη δημιουργία ουσιαστικών και δευτέρου βαθμού ενοιών, προβάλλοντας ισχυρισμούς που υποστηρίζονται με επιχειρήματα τα οποία βασίζονται σε πηγές που χρησιμοποιούνται ως αποδεικτικά στοιχεία. Ένα επιχείρημα στην ιστορία δομείται μέσα από την ανάλυση και την κριτική αξιολόγηση των διαθέσιμων ερμηνειών σε πρωτογενή και δευτερεύουσα μορφή. Δίνεται μάλιστα έμφαση όχι μόνο στα επιχειρήματα αλλά και στα αντεπιχειρήματα που βοηθούν κάποιον να δει τις διαφορετικές οπτικές για ένα ζήτημα. Τέλος, σκοπός είναι να δημιουργηθεί μια αφήγηση ως απάντηση στα ερευνητικά ερωτήματα.

Εργαλεία τεχνητής νοημοσύνης που αξιοποιούνται στο σχεδιασμό σεναρίων

Πίνακας 1. Συγκριτικός Πίνακας εργαλείων τεχνητής νοημοσύνης για τη σχεδίαση σεναρίων

Εργαλείο	Βασική Λειτουργία	Πλατφόρμα	Δυνατότητες για Διερεύνηση	Κύριο Πλεονέκτημα	Σημείο Προσοχής
Brisk	Εξοικονόμηση χρόνου σε επαναλαμβανόμενες εργασίες.	Επέκταση Chrome, ενσωματώνεται σε Google Docs/Classroom.	Δημιουργία φύλλων εργασίας με ερωτήσεις διερεύνησης.	Άμεση ενσωμάτωση στο περιβάλλον εργασίας.	Λιγότερο ολοκληρωμένο για πολύπλοκα σενάρια.
Magic School AI	Ολοκληρωμένη πλατφόρμα δημιουργίας εκπαιδευτικού υλικού.	Ξεχωριστή πλατφόρμα	Μεγαλύτερη ποικιλία <u>generators</u> για κουίζ, <u>quizzes</u> , κ.λπ.	Ευρεία γκάμα εργαλείων σε ένα μέρος.	Απαιτείται εξοικείωση με νέα πλατφόρμα.
Eduaide AI	Γρήγορη δημιουργία εκπαιδευτικού υλικού.	Ξεχωριστή πλατφόρμα	Εστίαση σε εισαγωγικές δραστηριότητες και ερωτήσεις για συζήτηση.	Πολύ γρήγορη παραγωγή υλικού.	Μπορεί να είναι πιο περιορισμένο σε βάθος.
Monsha	Σχεδιασμός πλήρων διδακτικών μονάδων.	Ξεχωριστή πλατφόρμα	Δημιουργία ολοκληρωμένων μαθημάτων με βάση <u>workflow</u> .	Δημιουργία δομημένων και πλήρων σεναρίων.	Πιθανώς πιο σύνθετο στη χρήση.
Γενικά Chatbots (π.χ. Gemini, ChatGPT)	Γενική βοήθεια και δημιουργία κειμένου.	Διαφορετικές πλατφόρμες	Λειτουργούν ως "συγγραφείς" για τη δημιουργία σεναρίων.	Εξαιρετική ευελιξία και εξατομίκευση.	Απαιτούν συγκεκριμένες και λεπτομερείς οδηγίες (prompts).

Brisk Teaching

Τι είναι το Brisk Teaching AI;

- Καινοτόμο εργαλείο τεχνητής νοημοσύνης για εκπαιδευτικούς
- Υποστηρίζει διαδραστική και εξατομικευμένη μάθηση
- Λειτουργεί σε περισσότερες από 30 γλώσσες
- Ενσωματώνεται εύκολα σε πλατφόρμες όπως το Google Classroom

Βασικές Λειτουργίες του Brisk

- Δημιουργία παρουσιάσεων από κείμενα, βίντεο, ιστοσελίδες
- Δημιουργία quiz και ερωτήσεων από κείμενα
- Δημιουργεί διαφορετικές ερωτήσεις (πχ. ερωτήσεις DOK (Depth Knowledge) για την εμπάθυνση στην κατανόηση εννοιών και φυλλάδια εργασίας διερεύνησης για επιστημονικά θέματα)
- Διαφοροποίηση διδακτικού υλικού για διαφορετικά μαθησιακά επίπεδα
- Αυτόματη παραγωγή σχεδίων μαθήματος
- Εξατομικευμένη ανατροφοδότηση

Βασικές Λειτουργίες του Brisk

- 1. Διαθέτει μια γεννήτρια αποκωδικοποιημένων κειμένων που βοηθά τους μαθητές στην ανάπτυξη φωνητικών δεξιοτήτων.
- 2. Το εργαλείο βοηθά στον σχεδιασμό ασφαλών και διαδραστικών δραστηριοτήτων με τεχνητή νοημοσύνη, οι οποίες ευθυγραμμίζονται με τους μαθησιακούς στόχους και ενισχύουν την εμπλοκή των μαθητών.

Πλεονεκτήματα του Brisk

- Εξατομικευμένη μάθηση
- Άμεση ανατροφοδότηση
- Υποστήριξη διαφορετικών μαθησιακών στυλ
- Εύκολη ενσωμάτωση σε ψηφιακά περιβάλλοντα

Προκλήσεις και Περιορισμοί

- Ανάγκη τεχνολογικού εγγραμματισμού
- Πιθανή απώλεια προσωπικής επαφής
- Εξάρτηση από την τεχνολογία
- Ανάγκη συνεχούς επιμόρφωσης

Ηθικά Ζητήματα

- Κίνδυνος λογοκλοπής
- Σημασία της πρωτότυπης σκέψης
- Ανάγκη κριτικής προσέγγισης
- ΤοBrisk ως εργαλείο υποστήριξης, όχι υποκατάστασης

Εφαρμογές στα Διδακτικά Αντικείμενα

- Ιστορία: Ανάλυση πηγών και κριτική σκέψη
- Γλώσσα: Βελτίωση συγγραφικών δεξιοτήτων
- Θετικές Επιστήμες: Δημιουργία προσαρμοσμένων ασκήσεων
- Κοινωνικές Επιστήμες: Διερευνητική μάθησ

Εφαρμογές στην Ιστορία

- 1. Υποστηρίζει τη δημιουργία ερωτημάτων κριτικής σκέψης από πηγές, ηθικών διλημμάτων και σύγκριση αφηγήσεων.
- 2. Διευκολύνει inquiry-based και project-based learning με
- καθοδηγούμενες ερωτήσεις και διαβαθμισμένα στάδια
- εξερεύνησης και ανάλυσης.

Εφαρμογές στην Ιστορία

- 1. Από κείμενο σε quiz/ ερωτήσεις (Ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής, Ανοιχτού τύπου ερωτήσεις, ερωτήσεις με βάση τις 6 έννοιες της ιστορικής σκέψης (Seixas& Morton, 2013))
- 2. Διαφοροποίηση κειμένου
- 3. Ανατροφόδηση γραπτών μαθητών
- 4. Σχέδια μαθήματος (lessonplan)
- 5. Ενσωμάτωση με GoogleClassroom

prompting (ερώτημα)

1. Δομή του Prompt: Το prompt πρέπει να περιλαμβάνει τα εξής στοιχεία:

- Ρόλος: "Είσαι ένας/μία εκπαιδευτικός που δημιουργεί ένα φύλλο εργασίας για μαθητές."
- Στόχος: "Δημιούργησε ένα φυλλάδιο εργασίας για την εισαγωγή ενός ιστορικού θέματος."
- Θέμα: "Το ιστορικό ζήτημα είναι η Δικτατορία στην Ελλάδα."
- Ερώτημα-Πρόκληση: "Το κεντρικό ερώτημα που θα πρέπει να εξερευνήσουν οι μαθητές σου είναι:
 - Γιατί είναι σημαντικό να μαθαίνουμε..... ;"
- Επίπεδο: "Το φυλλάδιο απευθύνεται σε μαθητές ΣΤ Δημοτικού."
- Απαιτήσεις: "Το φυλλάδιο πρέπει να έχει μια σύντομη εισαγωγή και να θέτει το κεντρικό ερώτημα. Θα πρέπει επίσης να ζητά από τους μαθητές σου να κάνουν μια αρχική υπόθεση (hypothesis) και να σημειώσουν τι πιστεύουν πριν ξεκινήσουν την έρευνα. Τέλος, μπορείς να ζητήσεις από τους μαθητές σου να αναφέρουν δύο πηγές που θα χρησιμοποιήσουν για να ξεκινήσουν την έρευνά τους.

Τι κάνει καλό ένα prompt; Δες τα κριτήρια και τη ρουμπρίκα εδώ

Κριτήρια Αποτελεσματικού Prompting στο Brisk

- 1. Σαφήνεια και Ακρίβεια
 - - Διατύπωση σαφών και συγκεκριμένων ερωτημάτων
 - - Αποφυγή ασαφών ή πολύπλοκων διατυπώσεων
 - - Προσδιορισμός του επιθυμητού αποτελέσματος

2. Δομή Prompt

- Βασικά Στοιχεία
 - - Σαφές ερευνητικό ερώτημα
 - - Πλαίσιο και πληροφοριακό υπόβαθρο
 - - Προσδοκώμενη μορφή απάντησης
 - - Επίπεδο λεπτομέρειας

3. Τεχνικές Καθοδήγησης

- - Χρήση συγκεκριμένων οδηγιών
- - Παροχή παραδειγμάτων
- - Καθορισμός επιστημονικού/ακαδημαϊκού τόνου
- - Προσδιορισμός κοινού-στόχου

4. Πλαίσιο Πληροφοριών

- - Παράθεση σχετικών πηγών
- - Ιστορικό πλαίσιο
- - Θεωρητικό υπόβαθρο
- - Ερευνητικοί περιορισμοί

5. Μεθοδολογικά Κριτήρια

- - Σαφής προσδιορισμός μεθοδολογίας
- - Καθορισμός ερευνητικών στόχων
- - Προσδιορισμός αναλυτικών προσεγγίσεων

- 6. Προηγμένες Τεχνικές
- - Χρήση πολυεπίπεδων προτροπών
- - Διαδοχικό prompting
- - Επαναληπτική βελτίωση ερωτημάτων
- - Έλεγχος και επικύρωση απαντήσεων

7. Ηθικά Κριτήρια

- - Σεβασμός επιστημονικής δεοντολογίας
- - Αποφυγή προκατειλημμένων διατυπώσεων
- - Διασφάλιση αντικειμενικότητας
- - Τήρηση ακαδημαϊκών προτύπων

8. Παράδειγμα Βέλτιστου Prompt

- Ερευνητικό Ερώτημα: [Σαφής διατύπωση]
- Πλαίσιο: [Συνοπτική περιγραφή]
- Μεθοδολογία: [Προσέγγιση ανάλυσης]
- Προσδοκώμενο Αποτέλεσμα: [Μορφή και έκταση]
- Πρόσθετες Οδηγίες: [Ειδικές απαιτήσεις]

9. Συχνά Λάθη

- - Ασαφή ερωτήματα
- - Έλλειψη πλαισίου
- - Υπερβολικά γενικές οδηγίες
- - Μη ρεαλιστικές προσδοκίες

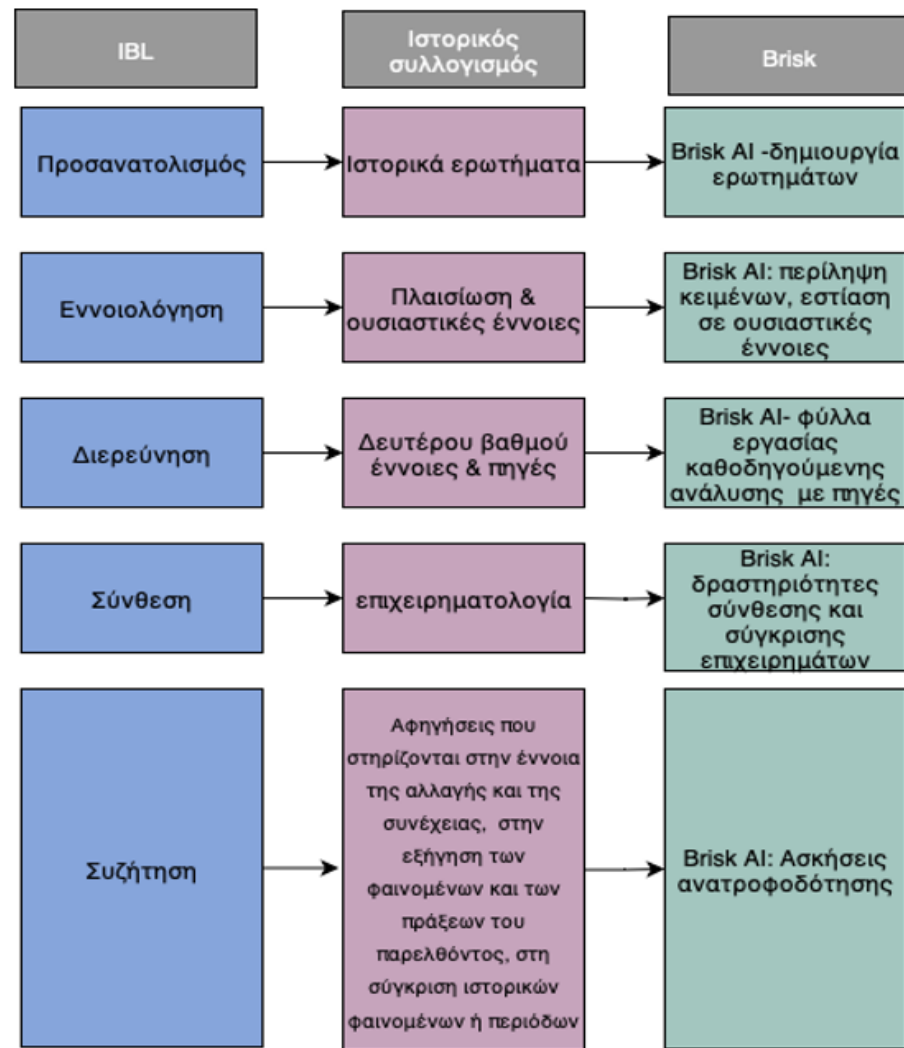
10. Συμβουλές Βελτιστοποίησης

- - Επανεξέταση και επεξεργασία prompt
- - Δοκιμή διαφορετικών διατυπώσεων
- - Προοδευτική εξειδίκευση
- - Συνεχής μάθηση από τα αποτελέσματα

Ας δούμε τα Στάδια Ιστορικής διερεύνησης

- 1. Προσανατολισμός
- 2. Ενοιολόγηση
- 3. Διερεύνηση
- 4. Σύνθεση
- 5. Συζήτηση

IBL, Ιστορικός συλλογισμός, Brisk teaching



Σχήμα 5.Συσχέτιση IBL, Ιστορικού συλλογισμού και αξιοποίησης Brisk

1. Προσανατολισμός

Σε αυτή την ενότητα:

1. θα μάθεις να επιλέγεις το ιστορικό σου θέμα
2. πως να διατυπώνεις τα ιστορικά σου ερωτήματα και τις υποθέσεις σου,
3. θα δεις παραδείγματα για να κατανοήσεις τη δημιουργία τους,
4. θα δεις πώς να σχεδιάζεις τα σενάρια σου βάσει αυτών
5. θα εξασκηθείς στο δικό σου ερευνητικό ερώτημα με το κατάλληλο prompting
6. και τέλος, θα αναστοχαστείς για το τι κάνει ένα ερώτημα ενδιαφέρον και ουσιαστικό

Α.Πώς θα διαλέξω ένα ιστορικό θέμα για το σενάριό μου;

<https://drive.google.com/file/d/1Uti2SNKjFWYoBscEPw6TTE456P3dRIInd/view?usp=sharing>

Προσδιορισμός Ιστορικού Θέματος

Στόχος του Φύλλου Εργασίας

Να βοηθήσει τους εκπαιδευτικούς να οριοθετήσουν με σαφήνεια το ιστορικό θέμα για ένα εκπαιδευτικό σενάριο.

Κριτήρια Επιλογής Ιστορικού Θέματος

1. Προσδιορισμός Χρονικής Περιόδου

- Ακριβές χρονικό διάστημα
- Ιστορικό πλαίσιο
- Κοινωνικοπολιτικές συνθήκες

2. Επιλογή Θεματικής Ενότητας

- Πολιτική ιστορία
- Κοινωνική ιστορία
- Οικονομική ιστορία
- Πολιτιστική ιστορία

3. Εστίαση σε Συγκεκριμένο Ζήτημα

- Κεντρικό ερευνητικό ερώτημα
- Υποθέσεις προς διερεύνηση
- Σημαντικότητα του θέματος

4. Γιατί είναι σημαντικό για τη διδασκαλία;

- έχει παιδαγωγική αξία;
- εστιάζει σε συγκεκριμένη πτυχή;
- προωθεί την ιστορική σκέψη;

Β.Το ιστορικό ερώτημα

Το ιστορικό ερώτημα

Η ερώτηση είναι ένα προαπαιτούμενο στοιχείο τόσο για τη διαμόρφωση βασικής γενικής ιστορικής γνώσης και τη διατύπωση θεμάτων προς διερεύνηση, στην αρχή της ιστορικής εργασίας, όσο και για τον έλεγχο των πηγών, των μαρτυριών και των ιστορικών υποθέσεων ή συμπερασμάτων σε όλη την ερευνητική διαδικασία. Επιπλέον, κατά την ολοκλήρωση του ιστορικού έργου, η ιστορική σκέψη καταλήγει στη διατύπωση νέων ιστορικών ερωτήσεων. Επομένως, η ερώτηση μπορεί να θεωρηθεί ως ένα θεμελιώδες ειδικό χαρακτηριστικό της ιστορικής σκέψης»

(Νάκου, 2000:49-50).

Τύποι ιστορικών ερωτημάτων

- Ανοικτό ερώτημα
- Καθοδηγούμενο ερώτημα
- Δεδομένο ερώτημα

(Ρεπούση, 2004: 296- 301)

Το καθοδηγούμενο και δεδομένο ιστορικό ερώτημα

- Το καθοδηγούμενο σχεδιάζεται από τον ίδιο τον εκπαιδευτικό
- Το δεδομένο ερώτημα υποβάλλεται από το αναλυτικό πρόγραμμα, αποτυπώνεται στο σχολικό βιβλίο και καθοδηγείται/ εκφράζεται από τον εκπαιδευτικό
- Επικεντρώνεται στη γνώση περιεχομένου

(Ρεπούση, 2004: 296- 301)

Ανοικτό ιστορικό ερώτημα

- Αξιοποιείται ως εισαγωγή σε ένα ιστορικό θέμα, συζήτηση
- Διατυπώνεται από τους μαθητές ως απορία ή ως προβληματισμός με την υποστήριξη του εκπαιδευτικού

(Ρεπούση, 2004: 296- 301)

Ανοικτό ιστορικό ερώτημα

- Αναδιατυπώνεται από διάφορες φάσεις της ιστορικής έρευνας και αποκτά πιο σύνθετο χαρακτήρα. Δεν αφορά μόνο τη γνώση αλλά τα στάδια της ιστορικής σκέψης και των ερμηνευτικών συλλογισμών που διατυπώνονται από το μαθητή κατά τη διερεύνηση του σχετικού ιστορικού θέματος.
 - Οργανώνει το ιστορικό κείμενο που γράφει ο μαθητής αλλά και τον ιστορικό διάλογο που αναπτύσσεται στην σχολική ομάδα σε σχέση με το υπό διερεύνηση θέμα
 - Υποστηρίζεται από ομαδοσυνεργατικές διαδικασίες
- (Ρεπούση, 2004: 296- 301)

Ανοικτό ιστορικό ερώτημα και επεξεργασία ιστορικών πηγών

- Χρησιμοποιείται πολυτροπικό εκπαιδευτικό υλικό (έντυπο υλικό, οπτικοακουστικό, ηλεκτρονικό...) το οποίο προσαρμόζεται στις απαιτήσεις του προς μάθηση αντικειμένου καθώς και στις δυνατότητες κάθε τάξης και βαθμίδας.
- Πρωτογενείς και δευτερογενείς πηγές προς μελέτη και ερμηνεία τους ως ιστορικές μαρτυρίες
- Το ενδιαφέρον εστιάζεται στη διαδικασία αναδόμησης του παρελθόντος αξιοποιώντας την ιστορική πληροφορία του βιβλίου, την ιστορική πληροφορία των πηγών και την κριτική ικανότητα . Ολοκληρώνεται με τη συγγραφή των σχετικών κειμένων.

(Ρεπούση, 2004: 296- 301)

Αξιολογικά ερωτήματα

Τα ιστορικά ερωτήματα είναι σημαντικά σημεία εκκίνησης για την ιστορική έρευνα. Τα ιστορικά ερωτήματα μπορούν να προέρχονται από το γνωστικό αντικείμενο της ιστορίας ή από την καθημερινή ζωή ή τα ενδιαφέροντα των μαθητών. Οι Van Drie, Van Boxtel και Van der Linden (2006) έδειξαν ότι ένα αξιολογικό ιστορικό ερώτημα ("σε ποιο βαθμό οι αλλαγές στη δεκαετία του 1960 ήταν επαναστατικές ή όχι;") ήταν πιο αποτελεσματικό στην τόνωση της ιστορικής συλλογιστικής από ό,τι ένα περιγραφικό ιστορικό ερώτημα ("τι άλλαξε στη δεκαετία του 1960;").

Αξιολογικά ερωτήματα

- Παρομοίως, οι Monte-Sano και De La Paz (2012) διαπίστωσαν ότι οι αναλυτικές ερωτήσεις (δηλ. που ζητούσαν να εξεταστούν διάφορες αιτίες, να συγκριθούν πολλαπλές πηγές ή να διερευνηθεί η προκατάληψη στις πηγές) προκάλεσαν μεγαλύτερη συνειδητοποίηση των διαφορετικών προοπτικών στις ιστορικές πηγές από ό,τι μια ερώτηση στην οποία οι μαθητές έπρεπε να φανταστούν τον εαυτό τους ως ιστορικό παράγοντα.

Ερωτήματα που έχουν νόημα για τους μαθητές

- Οι Barton και Levstik (2004) υποστήριξαν ότι οι ερωτήσεις από την ακαδημαϊκή ιστορία δεν έχουν απαραίτητα νόημα για τους μαθητές. Αντίθετα, ερωτήσεις που σχετίζονται με τη δική τους πραγματικότητα ή τα ενδιαφέροντα των μαθητών μπορεί να είναι πιο ικανές να δημιουργήσουν ενδιαφέρον για την ιστορική έρευνα.

Ερωτήματα που έχουν νόημα για τους μαθητές

Ο Logtenberg (2012) προτείνει ότι πρέπει να δίνεται στους μαθητές η ευκαιρία να διατυπώνουν τις δικές τους ερωτήσεις. Από την άποψή του, η διαδικασία διατύπωσης προσωπικών ιστορικών ερωτημάτων όχι μόνο καθιστά την έρευνα πιο σχετική, αλλά μπορεί επίσης να χρησιμεύσει ως κινητήριοι μοχλοί που ενεργοποιεί άλλες διαδικασίες ιστορικού συλλογισμού

Σύμφωνα με τον Vansledright (2011), τα ερωτήματα προβάλλουν την κατανόηση του παρελθόντος με διαφορετικό τρόπο, δηλαδή σχετικοποιούν, ως επιστημονικό εργαλείο, το «αντικειμενικό» παρελθόν. Υπάρχει, βέβαια, σε αυτή την περίπτωση ο κίνδυνος της απόλυτης σχετικοποίησης ο οποίος, ωστόσο, μπορεί να ξεπεραστεί χρησιμοποιώντας ως κριτήρια για την διατύπωση των ερωτημάτων τις δευτέρου βαθμού έννοιες, (όπως «αιτιότητα, αλλαγή και συνέχεια, πρόοδος και παρακμή» κ.α.).

**Διατύπωση ιστορικών ερωτημάτων σε
σχέση με τις έννοιες της ιστορικής σκέψης**

ΕΝΝΟΙΑ	ΤΙ ΑΝΑΜΕΝΟΥΜΕ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΑ ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ
<p>Η έννοια της ιστορικής πηγής</p>	<p>A) οι μαθητές διερευνούν πηγές που απαντούν στις ιστορικές τους ερωτήσεις</p> <p>B) Συγκρίνουν απόψεις των πηγών που μελετούν.</p> <p>Γ) Υποθέτουν το τι μπορεί και τι δεν μπορεί να απαντηθεί από τις πηγές που μελετούν</p> <p>Δ) χρησιμοποιούν πηγές για να δομήσουν ένα επιχείρημα ή μία αφήγηση.</p>	<p>Ποιες ερωτήσεις θα υπέβαλες στην πηγή με σκοπό να απαντήσεις στο ερευνητικό ερώτημα;</p> <p>Τι μπορεί και τι δεν μπορεί να απαντηθεί από τις πηγές που μελετάς;</p>

ΕΝΝΟΙΑ	ΤΙ ΑΝΑΜΕΝΟΥΜΕ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΑ ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ
<p>Σημασία/σημαντικότητα:</p>	<p>A) να κατανοούν πώς ένα γεγονός ή πρόσωπο ή μια καινοτομία είναι σημαντική και πώς ενσωματώνεται στην μεγάλη αφήγηση</p> <p>B) να εξηγούν πώς η ιστορική σημασία διαφοροποιείται μέσα στο χρόνο και από ομάδα σε ομάδα.</p>	<p>Επέλεξε τα πιο «σημαντικά» γεγονότα/ πρόσωπα/ αποτελέσματα. Εξήγησε γιατί είναι σημαντικά;</p> <p>Αναγνώρισε και εξήγησε διαφορές στη σημασία της έννοιας... στο πέρασμα του χρόνου από ομάδα σε ομάδα.</p>

ΕΝΝΟΙΑ	ΤΙ ΑΝΑΜΕΝΟΥΜΕ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΑ ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ
Συνέχεια και αλλαγή	<p>A) να κατανοούν ότι οι αλλαγές στην ιστορία είναι ακούσιες και εκούσιες και ακολουθούν ποικίλες πορείες και ρυθμούς.</p> <p>B) να κατανοούν ότι οι αλλαγές της ιστορίας είναι πολύ μεγαλύτερες από αυτές που συντελούνται στην καθημερινή ζωή των μαθητών (αφορούν θεματικές και όχι μόνο γεγονότα). Η ιστορία λειτουργεί, επίσης, με την έννοια της ασυνέχειας (την απουσία της αλλαγής).</p> <p>Γ) να αναγνωρίζουν ότι η πρόοδος και η παρακμή μπορεί να διαφοροποιούνται κάτω από διαφορετικές οπτικές και σκοπούς.</p>	<p>Τοποθετήστε μια σειρά από φωτογραφίες σε χρονολογική σειρά και προσπαθήστε να αιτιολογήσετε γιατί τις βάλατε σε αυτή τη σειρά;</p> <p>Συγκρίνετε δύο (ή περισσότερες) πηγές από διαφορετικές ιστορικές περιόδους και εξηγήστε τι έχει αλλάξει και τι έχει μείνει ίδιο στη διάρκεια του χρόνου;</p>

ΕΝΝΟΙΑ	ΤΙ ΑΝΑΜΕΝΟΥΜΕ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΑ ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ
Αίτια και συνέπειες	<p>A) να κατανοούν ότι οι αιτίες προκύπτουν από αλληλοσχετιζόμενα γεγονότα, καταστάσεις και διαδικασίες και όχι από γεγονότα σε μία γραμμική σειρά. (δηλ. στην περίπτωση αυτή ενδιαφέρουν οι σχέσεις γεγονότων και η επιλογή αυτών σε μία κατάσταση)</p>	<p>Εξέτασε ένα καθημερινό γεγονός τα αίτια και τις συνέπειές του. Εξέτασε ένα ιστορικό γεγονός και τους διαφορετικούς τύπους αιτίων (οικονομικά, πολιτικά, πολιτιστικά κλπ.). Τι διαφορές παρατηρείς;</p> <p>Εξέτασε κίνητρα, προθέσεις, τα αίτια και τις συνέπειες για το συγκεκριμένο ιστορικό γεγονός, στο ιστορικό του πλαίσιο.</p> <p>Σχηματοποίησε τα αίτια και τις συνέπειες. Πώς θα εξηγούσαν οι άνθρωποι τότε τις αιτίες και πώς διαφέρει αυτό από το πώς θα το εξηγούσαμε εμείς σήμερα;</p>

ΕΝΝΟΙΑ	ΤΙ ΑΝΑΜΕΝΟΥΜΕ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΑ ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ
Ιστορική προοπτική/ ενσυναίσθηση	<p>A) να αναγνωρίζουν τις διαφορετικές ιδέες και πεποιθήσεις που είχαν οι άνθρωποι εκείνης της εποχής στο ιστορικό τους πλαίσιο.</p> <p>B) εάν καταλάβουν τους στόχους και τις προθέσεις τους θα είναι ικανοί να καταλάβουν και τις πράξεις τους.</p>	<p>Γράψε ένα γράμμα/ ημερολόγιο/αφίσα βασισμένο στην μελέτη των πηγών που μελέτησες.</p> <p>Σύγκρινε πηγές από διαφορετικές οπτικές σχετικά με το υπό μελέτη ιστορικό γεγονός. Ποιες διαφορές παρατηρείς;</p>

ΕΝΝΟΙΑ	ΤΙ ΑΝΑΜΕΝΟΥΜΕ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΑ ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ
<p>Ηθική διάσταση των ερμηνειών της ιστορίας</p>	<p>A) να αξιολογούν τις πράξεις των ανθρώπων του παρελθόντος, κατανοώντας το ιστορικό τους πλαίσιο</p> <p>B) Να χρησιμοποιούν ιστορικές αφηγήσεις για να εκφράζουν κρίσεις για αντίστοιχες καταστάσεις του παρόντος</p>	<p>Εξέτασε ένα σημερινό γεγονός και το ιστορικό του υπόβαθρο και απάντησε: Ποιες είναι οι επιπτώσεις αυτού του γεγονότος για τις ζωές μας σήμερα;</p> <p>Εξέτασε ένα συγκρουσιακό γεγονός στο παρελθόν, εξέτασε ποιες οπτικές του υπάρχουν στο παρόν και εξήγησε πώς μπορεί να μας διδάξει σήμερα;</p>

2. Εννοιολόγηση

- **Σχεδιάζοντας το σενάριό σου**

Γνωρίζοντας το ιστορικό θέμα και το ιστορικό ερώτημα ήρθε η ώρα να σχεδιάσεις το σενάριο σου. Για το σκοπό αυτό θέτεις τα μαθησιακά αποτελέσματα που θέλεις να πετύχεις, τον τρόπο που θα τα αξιολογήσεις και τις δραστηριότητες που θα αξιοποιήσεις. Με λίγα λόγια σχεδιάζεις μια ιστορική διερεύνηση με Backward design

**Φόρμα Καταγραφής
σχεδιασμού Backward design
για το σενάριό μου**

- **Φόρμα Καταγραφής σχεδιασμού Backward design για το σενάριό μου**
- Βασικά Στοιχεία Θέματος
 - - Τίτλος:
 - - Χρονική Περίοδος:
 - - Κεντρικό Ερώτημα:

- Μαθησιακά Αποτελέσματα
- - Γνωστικοί στόχοι:
- - Συναισθηματικοί στόχοι:
- - Δεξιότητες:

- Μορφές Αξιολόγησης
- -Διαμορφωτική:
- -Τελική :

- Προτεινόμενες Δραστηριότητες
 - - Ατομικές:
 - - Ομαδικές:
 - - Ερευνητικές:
- Εκπαιδευτικό πλαίσιο: Φάσεις IBL

Ακολουθεί παράδειγμα ανάπτυξης σχεδιασμού από το Brisk

- **Βασικά Στοιχεία Θέματος**
- - **Τίτλος:** Όταν η Δημοκρατία Σιωπά
- - **Χρονική Περίοδος:** 1967-1974
- - **Κεντρικό Ερώτημα:** Πώς και τι μπορώ να μάθω για την περίοδο της Δικτατορίας;
-

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Γνωστικοί στόχοι

- - Κατανόηση των βασικών γεγονότων της δικτατορίας
- - Αναγνώριση των παραβιάσεων των ανθρωπίνων δικαιωμάτων
- - Κατανόηση των επιπτώσεων της δικτατορίας στην ελληνική κοινωνία

Συναισθηματικοί στόχοι

- - Ανάπτυξη ενσυναίσθησης προς τα θύματα της δικτατορίας
- - Καλλιέργεια σεβασμού στις δημοκρατικές αξίες
- - Κατανόηση της σημασίας της ατομικής ελευθερίας

Δεξιότητες

- - Κριτική σκέψη
- - Ιστορική ανάλυση
- - Συλλογή και αξιολόγηση ιστορικών πληροφοριών
- - Επικοινωνιακές δεξιότητες

- **Μορφές Αξιολόγησης**
- **Διαμορφωτική**
 - - Συζητήσεις στην τάξη
 - - Φύλλα εργασίας
 - - Παρουσίαση προόδου ερευνητικών εργασιών
 -
- **Τελική**
 - - Δημιουργία ιστορικού αφηγήματος
 - - Παρουσίαση ομαδικού project
 - - Συγκριτική έκθεση για τη δημοκρατία

Προτεινόμενες Δραστηριότητες

Ατομικές

- - Ημερολόγιο ιστορικής σκέψης
- - Συλλογή προσωπικών μαρτυριών από συγγενείς
- - Ατομική έρευνα για συγκεκριμένα γεγονότα

Ομαδικές

- - Δημιουργία χρονογραμμής της περιόδου
- - Θεατρικό δρώμενο με ιστορικούς ρόλους
- - Κολάζ με ιστορικό υλικό της εποχής

Ερευνητικές

- - Μελέτη ιστορικών πηγών
- - Συνεντεύξεις με ανθρώπους που έζησαν την περίοδο
- - Σύγκριση με άλλα δικτατορικά καθεστώτα

Εκπαιδευτικό πλαίσιο: Φάσεις IBL (Inquiry-Based Learning)

- 1. Διατύπωση ερευνητικών ερωτημάτων
- 2. Συλλογή και ανάλυση πηγών
- 3. Ερμηνεία και τεκμηρίωση ευρημάτων
- 4. Συμπεράσματα και κριτική αναστοχασμού
- 5. Παρουσίαση και διάχυση της γνώσης

Πώς συλλέγεις και αξιοποιείς τις πηγές για το ιστορικό σου θέμα;

Ιστορικές πηγές

Παρουσιάζονται τα είδη των πηγών και η ανάλυση τους σύμφωνα με τη θεωρία της τριπλής ανάγνωσης

«Οι βασικές κατηγορίες»

- Α. Πρωτογενείς: Στην πρώτη κατηγορία περιλαμβάνονται οι πηγές που προέρχονται από τη συγκεκριμένη υπό μελέτη ή έρευνα περίοδο του παρελθόντος.
- Β. Δευτερογενείς: Στη δεύτερη κατηγορία εντάσσονται όλες οι ιστορικές πηγές που ανασυνθέτουν ένα ιστορικό φαινόμενο, μια ιστορική περίοδο, ένα ιστορικό θέμα, στηριζόμενες στις πρωτογενείς πηγές. (Ρεπούση, Μαθήματα Ιστορίας, 2004, σ. 311)

Τα είδη:



Ιστορικές πηγές και τριπλή ανάγνωση

- https://drive.google.com/file/d/1CGLkrIfVC_RBm_Pij6GuS-7Ul6wdMoQK/view?usp=sharing

Μέθοδος "Τριπλής ανάγνωσης των πηγών"

https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSc9X-sDF4zDFbS_eu8ltlgl6l33DGHA1sxfTQUmcZM6d_mbg/viewform?usp=dialog

Ανάγνωση και ερμηνεία πηγών

Τριπλή ανάγνωση των ιστορικών πηγών (Ρεπούση, 2004)

1^η ανάγνωση

- Με την πρώτη ανάγνωση τοποθετούμε τη μαρτυρία στο ιστορικό της πλαίσιο και μελετούμε την πρόθεση δημιουργίας
- Α. με ρητή και συγκεκριμένη πρόθεση δημιουργίας
- Β. χωρίς ρητή και συγκεκριμένη πρόθεση δημιουργίας

Ερωτήματα για την πρώτη ανάγνωση

I. Τοποθέτηση της πηγής στο ιστορικό της πλαίσιο

1. Ποιος υπήρξε ο/η δημιουργός της μαρτυρίας και τι γνωρίζουμε γι' αυτόν/τήν;
2. Πού και πότε δημιουργήθηκε;
3. Ποιος υπήρξε ο σκοπός της δημιουργίας της;
4. Ποιο το κοινό στο οποίο απευθυνόταν και τι γνωρίζουμε γι αυτό;

2^η ανάγνωση

- Με τη δεύτερη ανάγνωση, προσπαθούμε να κατανοήσουμε το ρόλο της μαρτυρίας και τη συμβολή της στη διαμόρφωση ιστορικής γνώσης. Περιλαμβάνει γνωστικές διεργασίες κατάταξης της πηγής (μορφή, είδος, τύπος, χαρακτήρας), κατανόησης (εύρεση κεντρικού θέματος, άποψη του ημιουργού) και αξιολόγησης (θέση της μαρτυρίας στην εποχή της, σχέση της μαρτυρίας με άλλες συναφείς, επιρροή που άσκησε).

Ερωτήματα για τη δεύτερη ανάγνωση

I. Κατάταξη της πηγής

1. Τι είδους είναι;

2. Δημιουργήθηκε κατά τη διάρκεια των παραστάσεων που απεικονίζει; Των φαινομένων που περιγράφει ή αναλύει; των εικόνων που εμπεριέχει; των πληροφοριών που διασώζει; κλπ

3. Είναι μεταγενέστερη μαρτυρία; Πόσο μεταγενέστερη, σε ποιες άλλες πηγές στηρίχθηκε;

4. Πού βρέθηκε η μαρτυρία; πού σώθηκε; γιατί σώθηκε; Πού βρίσκεται σήμερα; Σε ποια κατάσταση;

5. Αποτελεί μεμονωμένη περίπτωση ή εντάσσεται σε σχολή; ρεύμα; κατηγορία; κλπ

I. Κατανόηση της πηγής

- Ποιο είναι το θέμα που πραγματεύεται;
- Ποιες είναι οι βασικές ιστορικές έννοιες που εμπριέχονται και ποια η σημασία τους στο συγκεκριμένο χωρο- χρόνο;
- Ποια είναι η άποψη του δημιουργού για το θέμα;
- Ποιες αξίες ενυπάρχουν;
- Ποια προβλήματα επισημαίνονται;
- Ποιο αποτέλεσμα αναμένεται απο το δημιουργο της πηγής;

II. Αξιολόγηση της πηγής

- Πόσο χαρακτηριστική της εποχής της είναι η πηγή;
- Πόσο γνωστή;
- Υπάρχουν άλλες πηγές αυτού του είδους; Με τις ίδιες απόψεις; Με τις ίδιες ανησυχίες; με τα ίδια προβλήματα;
- Διαφοροποιείται από άλλες πηγές της εποχής της;
- Διακρίνεται προκατάληψη; μεροληψία; Προβάλλεται ως υποκειμενική; Ως αντικειμενική;
- Διασώζει την άποψη των νικητών; Των ηττημένων; άλλων;

3^η ανάγνωση

- Με την τρίτη ανάγνωση στηριζόμενοι στο ερευνητικό μας ερώτημα και στις πληροφορίες που συγκεντρώθηκαν από τις πηγές, καλούμαστε να γράψουμε ένα κείμενο, όπου θα απαντήσουμε στο ερώτημα για συγκεκριμένο ιστορικό θέμα. (Ρεπούση, 2004).
- Μελετώ, παρατηρώ, υπογραμμίζω, σημειώνω, συγκεντρώνω ιστορικές πληροφορίες, κατηγοριοποιώ, συσχετίζω, υποθέτω επαληθεύω

Συλλογή πηγών

Ιστορικό πλαίσιο του υπό διερεύνηση ζητήματος

3. Διερεύνηση

Ερωτήσεις Ανάλυσης (με βάση τις έννοιες ιστορικής σκέψης)
(τεκμηρίωση, αιτία–συνέπεια, αλλαγή–συνέχεια, σημαντικότητα, πολλαπλές οπτικές)

Αναλύοντας τις πηγές

- Ποιες ιδέες πρέπει να αναπτυχθούν στους μαθητές σε σχέση με τις έννοιες δευτέρου βαθμού;
- Απόσπασμα από τους Μακρυγιάννη, Περικλέους, Τινής, Φλουρέντζου, (2013). Διδακτικές προτάσεις και ιδέες για εκπαιδευτικούς που διδάσκουν Ιστορία, Ιστορία Γ Δημοτικού. Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού Κύπρου, σελ.15-16.

Χρόνος

Οι μαθητές και οι μαθήτριες θα πρέπει να βοηθηθούν, ώστε να κατανοήσουν τη διάκριση ανάμεσα στο «παρελθόν» από τη μια· και στο «παλιό» ή το «ξεπερασμένο» από την άλλη. Επίσης, θα πρέπει να αναπτύξουν την κατανόησή τους σχετικά με την περιοδολόγηση της Ιστορίας. Επιπλέον, τα παιδιά θα πρέπει να αντιληφθούν ότι η κατανόηση των ιστορικών περιόδων απαιτεί βαθιά γνώση της Ιστορίας, την οποία αυτές ορίζουν, οργανώνουν και συνοψίζουν. 15 Οι μαθητές και οι μαθήτριες θα πρέπει επίσης να συνειδητοποιήσουν ότι διάφοροι όροι που χρησιμοποιούμε στην καθημερινή μας ζωή σε σχέση με τις ιστορικές περιόδους μπορεί να αποκτούν διαφορετικό περιεχόμενο στην Ιστορία. 16 Πολύ σημαντική είναι και η ανάπτυξη της αίσθησης της χρονικής διάρκειας, όταν σκέφτονται για ιστορικά γεγονότα, αλλαγές κ.λπ. Τέλος, τα παιδιά χρειάζεται να αντιληφθούν ότι το παρελθόν, το παρόν και το μέλλον δεν αποτελούν απομονωμένες μεταξύ τους έννοιες, αλλά ένα συνεχές. Με άλλα λόγια, το παρόν αποτελεί την αιχμή του παρελθόντος, η οποία κινείται προς το μέλλον.

Αλλαγή και συνέχεια

Οι μαθητές και οι μαθήτριες θα πρέπει να κατανοήσουν ότι οι αλλαγές στην Ιστορία μπορεί να είναι εκούσιες ή ακούσιες, και ότι ακολουθούν ποικίλες πορείες και ρυθμούς. Πρέπει, επίσης, να κατανοήσουν ότι η Ιστορία ασχολείται με πολύ μεγαλύτερης κλίμακας αλλαγές από αυτές που συντελούνται στην καθημερινή τους ζωή και ότι, σε πολλές περιπτώσεις, οι αλλαγές αυτές έχουν να κάνουν με καταστάσεις πραγμάτων και θεματικές, και όχι απλά και μόνο με γεγονότα. Αυτό είναι ιδιαίτερα σημαντικό, γιατί συνήθως οι μαθητές και οι μαθήτριες τείνουν να υποβαθμίζουν τις ιστορικές αλλαγές και να τις βλέπουν απλά ως γεγονότα που προκαλούν κάποια άλλα. Η Ιστορία λειτουργεί, επίσης, με την έννοια της συνέχειας (της απουσίας αλλαγής). Με άλλα λόγια, η Ιστορία ενδιαφέρεται και για καταστάσεις και θεματικές που φαίνεται να μην αλλάζουν στο χρόνο.

Αναφορές

Οι μαθητές και οι μαθήτριες πρέπει να κατανοήσουν ότι οι ιστορικές αναφορές που έχουμε για το παρελθόν (π.χ. βιβλία Ιστορίας, ιστορικά κείμενα κ.λπ.) δεν αποτελούν πιστά αντίγραφα, αλλά αναπαραστάσεις του παρελθόντος. Δεν υπάρχει καμιά απόλυτα «αληθινή» αναφορά για το παρελθόν, αφού οι αναφορές αυτές προκύπτουν μέσα από τις επιλογές που κάνουν οι συγγραφείς τους και, επομένως, δεν υπάρχει ιστορική αναφορά που να είναι ανεξάρτητη από την οπτική ή τον υποκειμενισμό του συγγραφέα της. Τέλος, οι μαθητές και οι μαθήτριες πρέπει να αντιληφθούν ότι οι διαφορές στις ιστορικές αναφορές οφείλονται πολλές φορές στα διαφορετικά ερωτήματα, τα οποία οι συγγραφείς τους προσπαθούν κάθε φορά να απαντήσουν. Επομένως, οι προσωπικές προτιμήσεις και οι προκαταλήψεις δεν αποτελούν το μοναδικό λόγο για τον οποίο μπορούμε να συναντήσουμε διαφορετικές αναφορές για το ίδιο γεγονός, θέμα, ιστορικό πρόσωπο κ.λπ.

Τεκμήρια

Οι ιστορικοί κατασκευάζουν επιχειρήματα για το παρελθόν ανακρίνοντας τις διαθέσιμες πηγές. Οι μαθητές και οι μαθήτριες θα πρέπει να κατανοήσουν ότι οι πηγές από μόνες τους δεν αποτελούν «τεκμήρια».

Τεκμήρια αποτελούν όσες πληροφορίες από τις πηγές μας επιτρέπουν να διατυπώσουμε ή να στηρίξουμε ένα επιχειρήμα ή μια άποψη για το παρελθόν. Επίσης, δεν είμαστε υποχρεωμένοι/ες να επιλέξουμε μια και μόνο «ορθή» αναφορά για το παρελθόν, αλλά μπορούμε να εξαγάγουμε τα δικά μας συμπεράσματα συνδυάζοντας διάφορες – ακόμα και αντικρουόμενες – αναφορές. Τα παιδιά θα πρέπει επίσης να είναι ικανά να κάνουν τη διάκριση μεταξύ των «καταγραφών» του παρελθόντος και των «καταλοίπων» του παρελθόντος. 17 Τέλος, πρέπει να έχουν υπόψη ότι, όταν δουλεύουμε με τεκμήρια, η ποιότητα είναι σημαντικότερη από την ποσότητα. Ακόμα και όταν ένας μεγάλος αριθμός τεκμηρίων υποστηρίζει μια συγκεκριμένη ερμηνεία, ένα και μόνο καλύτερο τεκμήριο το οποίο υποστηρίζει μια αντίθετη ερμηνεία είναι αρκετό για να προκύψουν διαφορετικά συμπεράσματα.

Αιτίες και αποτελέσματα

Οι μαθητές και οι μαθήτριες θα πρέπει να αντιληφθούν ότι για να εντοπίσουν τις αιτίες θα πρέπει να μπορούν να κατανοούν ένα πλέγμα αλληλοσχετιζόμενων γεγονότων, καταστάσεων και διαδικασιών – και όχι απλά μια σειρά γεγονότων στην οποία το προηγούμενο οδηγεί στο επόμενο. Σε αυτό το πλέγμα σημασία δεν έχουν μόνο τα συγκεκριμένα γεγονότα, καταστάσεις και διαδικασίες, αλλά και οι μεταξύ τους σχέσεις. Μελετώντας αυτό το πλέγμα, θα πρέπει να είμαστε σε θέση να επιλέξουμε τα στοιχεία εκείνα που σχετίζονται πιο άμεσα με τα γεγονότα που προσπαθούμε να εξηγήσουμε και που αποτελούν τις αιτίες τους. Η κάθε μια από αυτές τις αιτίες μπορεί να διαδραμάτισε διαφορετικό ρόλο στο ίδιο γεγονός, φαινόμενο, κατάσταση κ.λπ. Για παράδειγμα, μια ή περισσότερες αιτίες μπορεί να προκάλεσαν ένα συγκεκριμένο γεγονός, ενώ μια άλλη ή άλλες μπορεί να καθόρισαν τη χρονική στιγμή ή περίοδο που αυτό έλαβε χώρα ή την έντασή του.

Ιστορική ενσυναίσθηση

Οι μαθητές και οι μαθήτριες πρέπει να κατανοήσουν ότι για να είμαστε σε θέση να εξηγήσουμε τη συμπεριφορά των ανθρώπων στο παρελθόν, πρέπει να έχουμε υπόψη μας τις διαφορετικές ιδέες και πεποιθήσεις που είχαν για τον κόσμο, καθώς και το διαφορετικό ιστορικό πλαίσιο-συγκείμενο στο οποίο έζησαν. Πρέπει επίσης να συνειδητοποιήσουμε ότι τόσο οι ιδέες των ανθρώπων στο παρελθόν, όσο και το συγκείμενο στο οποίο έζησαν, διαφέρουν δραματικά από τα δικά μας· και ότι μόνο αν καταλάβουμε τους στόχους και τις προθέσεις τους θα είμαστε ικανοί να καταλάβουμε και τις πράξεις τους. Τέλος, οι μαθητές και οι μαθήτριες θα πρέπει να κατανοήσουν ότι η γνώση του ιστορικού συγκείμενου, στο οποίο έζησαν οι άνθρωποι στο παρελθόν, είναι απαραίτητη προϋπόθεση για να καταλάβουμε τον διαφορετικό τρόπο με τον οποίο έβλεπαν την κατάσταση στην οποία βρίσκονταν, και τον κόσμο τους γενικότερ

Ιστορική σημαντικότητα

Οι μαθητές και οι μαθήτριες πρέπει να κατανοήσουν ότι στην Ιστορία η ιστορική σημαντικότητα που αποδίδεται σε συγκεκριμένα γεγονότα, αλλαγές, καταστάσεις, ανθρώπους και φαινόμενα του παρελθόντος καθορίζεται από τους ανθρώπους του παρόντος και, συνεπώς, αλλάζει, καθώς αλλάζει το παρόν. Ένα συγκεκριμένο στοιχείο του παρελθόντος μπορεί να έχει διαφορετική σημαντικότητα σε σχέση με διαφορετικά θέματα/ερμηνείες, διαφορετικές χρονικές κλίμακες και διαφορετικά χρονικά/χωρικά πλαίσια-συγκείμενα. Οι μαθητές και οι μαθήτριες πρέπει επίσης να αντιληφθούν ότι η ιστορική σημαντικότητα είναι δυνατόν να αλλάζει ανάλογα με τη σχέση του στοιχείου αυτού με διαφορετικά γεγονότα (π.χ. ένα γεγονός μπορεί να είναι σημαντικό σε σχέση με κάποιο άλλο και λιγότερο σημαντικό σε σχέση με ένα τρίτο).

Διάλεξε μία έννοια και πηγές και πειραματίσου

4. Σύνθεση

- Κατασκευή Επιχειρημάτων
- Συγκρίσεις διαφορετικών ερμηνειών
- Χρήση Brisk για υποστήριξη επιχειρηματολογίας (π.χ. προτάσεις, cross-checking πηγών)

Καθοδηγώντας τη σύνθεση: "δημιουργώντας επιχειρήματα για το παρελθόν"

- Η καθοδήγηση σύνθεσης επιχειρηματολογίας ξεκινά πρώτα από όλα από την ερμηνεία των πηγών που αναλύθηκαν σε προηγούμενο στάδιο. Από τη συλλογή πληροφοριών και τις έννοιες πρώτου βαθμού στην Εννοιολόγηση και την ανάλυση πηγών σε σχέση με τις έννοιες δευτέρου βαθμού στην Διερεύνηση ερχόμαστε στην ερμηνεία. Η ερμηνεία στηρίζεται στις αιτιώδεις εξηγήσεις με βάση τις έννοιες της αλλαγής και της συνέχειας, της εξήγησης των φαινομένων και των πράξεων του παρελθόντος ή τέλος τη σύγκριση ιστορικών φαινομένων ή περιόδων.

Πιθανές συνδέσεις, αιτιώδεις σχέσεις ή αντιφάσεις μεταξύ πληροφοριών των πηγών

Δημιούργησε ένα φύλλο εργασίας για μαθητές Στ Δημοτικού με βάση τις ιστορικές πηγές που αφορούν το ιστορικό ζήτημα που ερευνάτε. Το φύλλο εργασίας πρέπει να περιλαμβάνει ερωτήσεις σύμφωνα με τις οποίες οι μαθητές θα μπορούν:

- να βρουν πιθανές συνδέσεις, αιτιώδεις σχέσεις ή αντιφάσεις μεταξύ των πληροφοριών των πηγών,
- να δομήσουν ένα αρχικό επιχειρήμα βασισμένο στα ευρήματά, παρέχοντας προτάσεις για τη ροή και τη λογική συνοχή,
- να οργανώσουν μια συγκριτική ανάλυση των δύο απόψεων

Ακολουθεί η σύνθεση της απάντησης στο ιστορικό ερώτημα που έχει αρχικά τεθεί

- Μια καλή δομή σε έναν ιστορικό συλλογισμό σημαίνει ότι το κείμενο έχει σαφή αρχή, μέση και τέλος που σχετίζεται ωστόσο με το ιστορικό ερώτημα. Ξεκινά με μια εισαγωγή, όπου τίθεται το ιστορικό ερώτημα ή η θέση που θα υποστηριχθεί. Στη συνέχεια αναπτύσσεται το κύριο μέρος, το οποίο περιλαμβάνει τα επιχειρήματα οργανωμένα σε λογική σειρά. Τέλος, ολοκληρώνεται με ένα συμπέρασμα, το οποίο συνοψίζει και τεκμηριώνει την απάντηση στο αρχικό ερώτημα.

5.Συζήτηση/Τι μάθαμε και πώς το αξιολογούμε;

Είσαι έτοιμος να συνθέσεις το σενάριο σου και να κάνεις την Αξιολόγησή του

- Πρότυπο σχεδίασης
- Ρουμπρίκα αξιολόγησης
- Παράδειγμα και αξιολόγησή του

Συνοψίζοντας πώς εργάστηκες για να δημιουργήσεις το σενάριό σου;

- Αρχικά προσανατολίστηκες στο ιστορικό θέμα και ειδικότερα το ιστορικό ερώτημα που θα εξετάσεις. Στην εννοιολόγηση σχεδίασες το σενάριο με το Backward design με τα μαθησιακά αποτελέσματα, τον τρόπο αξιολόγησης και τις δραστηριότητες. Προχώρησες σε συλλογή των πηγών που θα αξιοποιήσεις. Στη διερεύνηση δημιούργησες φύλλα εργασίας για την ανάγνωσή των πηγών και στη συνέχεια την ανάλυσή τους σύμφωνα με τις έννοιες δευτέρου βαθμού και διάφορες οπτικές από το ερευνητικό σου ερώτημα. Δημιούργησες ακόμα δραστηριότητες για να βοηθήσεις τους μαθητές σου να ερμηνεύσουν τα δεδομένα με επιχειρήματα από τη μελέτη των πηγών και να απαντήσουν στο ερευνητικό ερώτημα. Τέλος, σχεδίασες δραστηριότητες για ανατροφοδότηση στην ιστορική αφήγηση